

Pop Ćira i pop Spira ~ Stevan Sremac

O delu

То је хумористични роман који кипти од шаљивих згода и смешних ликова. Око емфорне приче о попадији и тучи попова због зета, као окоснице, дата је широка реалистичка слика војвођанског села. У конструкцији романа приметан је паралелизам по сличности међу ликовима и токовима радње: два попа, две поповске кћерке, две љубавне приче. У почетку романа то је паралелизам по сличности : две поповске куће су сасвим сличне, још су сличније две попадије, што се види и по њиним именима (Персида и Сиде). У даљем развоју радње паралелизам по сличности преображава се у паралелизам по контрасту, што највоље долази до израза у ликовима двеју дјевојака, Меланије и Јуле. Насупрот Јули која је здрава, снажна и вредна сеоска дјевојка, Меланија је размажена, себична, извештачена. И две љубавне приче, прича о Меланији и учитељу Пери, с једне, и прича о Јули и берберину Шаци, с друге стране, налази се у контрастном односу. Прва је од почетка само лов на мужа, где умешност младе дјевојке, кокетне и причљиве, срећно допунјује животну искуство њене мајке. Друга почиње романтично, кришом, у амбијенту башта и цвећа и мора да савлада низ препрека, између осталог и противљење девојчаних родитеља, да би се остварила. Обе приче завршавају на исти начин, свадбом, али су праву срећу у браку нашли само Јуца и Шаца. Највећу драж књиге чине описи којих има у изобиљу и разних врста : слике сеоског амбијента и атмосфере (”ё”ёидилично представљено вече у у кући поп-Спирино”,ёё” недељни дан на селу ”), описи сеоских дворишта, ствари, животиња. Сремац је мајстор у сликању животињских ликова. Њих има у многим његовим дјелима, а највише управо у овом роману. Ту су : ё”ёстари Шаров”, ё”ёлопов мачак ” и, најизразитији од свих похотљиви патак поп-Спирин. И поједини предмети под његовим пером добијају индивидуална обиљежја. Такав је стари сат у кући поп-Ћириној. Сремчеве хумористичне илустрације увек извиру из живота, из животне свакидашњице. И кад описује животиње, њихови цртежи му згодно по служе да у духовитим поређењима и асоцијацијама изнесе смешне сличице

из живота. Сличица у којој је у центру поп Спирн ћуран, на пример духовито илуструје читав амбијент у ком се развијају догађаји око сукоба поп Ћире и поп Спире: "На пример живине ! Шта је и какве је све то било у авлији.Прави Нојев ковчег! Било гускака угојених тако да, када их поп Спира види у перју још, а њему пође вода на уста, па луцкастих ћурака и међу њима глупи и уображени ћуран, задовољство комшинске деце. Иако је пазио на себе и достојанствено се понашао, ипак је пропадао међу комшинском децом као неуспели педагог.Врло су га често секирала деца изкомшилукакад изађе на сокак, тако да се обично морала и сама госпођа Сида умешати и заузети за њ.,,Срам вас било, бећари једни",грдила би их она тада, немате ни срца ни душе!А шта вам ради да га секирате тако!? Јао наопако, а кад сте у другом шору и шта тек радите другим паорским ћуранима,кад сте такве арамије пред господин-попином кућом?!"

Kritika

Побожност и оданост цркви нису Сремцу сметали да се нашали на рачун попова, да их прикаже у њиховом приватном животу као људе који се поглавито брину за стомак, за новац икоји се сурењиво боре за црвени појас.Сремац се не устручава да их прикаже као људе облапорне и сангвиничне, кадре да једандругоме подвале и да у свађи један другоме избију зубе.Сремац се нашалио и на рачун ратоборних попадија, које су у првом плану његовог хумора, а које су по менталитету врло налик једна на другу.Одлично познавајући менталитет домаћих интеријера малограђанских породицаСремац је дочаравао комичне странешаблона њиховињ међусобних односа, ситничавог механизма њиховог једноликог начина живота.У двема попадијама, чији су односи променљиви и зависе од личних интереса, оличен је и ниво малограђанских патријархалних жена, чији је свијет затворен у домазлук, закржљао у огрубелости и запарлочености личног живота....Сремац је замислио Поп Ћиру и поп Спиру као кратку приповетку, међутим је у разради, додавањем великог броја епизода . произашло веће дјело.Добио је у овим епизодама пејзаж љивота банатског села у коме ноћу сате оглашава боктеров рог, а преко дана одлазак и повратак крава регулише

домаћицама радно време. Много оштроумно запажених, колоритним детаљима духовито поентираних елемената уткано је у ово дело. Ови детаљи су укомпоновани у фабулу и уносе много животне верности, сликовитости и боја у духовите цртеже, илустрације и карикатуре интимног домаћег живота банатског села и поповских кућа. Хумор Стевана Сремца црпе своју ванредну живутност непосредно из стварних доживљаја, из свакодневних доживљаја просечних људи малограђанске средине у којој се Сремац кретао. Врело Сремчевог хумора се налазило у интимном познанавању те средине и саживљавању с њоме. Читаоци су у овом Сремчевом хумору налазили реалне елементе из свога живота и живота своје средине, из својих устаљених навика, из свега онога што је постало уобичајно, што се укоренило у живот и постало захваљан објект шале и досетке.